

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălăitate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sunt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere gurnonă — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din cauza ss. serbători ale nasterii Domnului Isus Christos numărul cel mai de aproape va apăre Sâmbătă în 29 Decembrie.

Prenumerațiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decembrie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista sau a întârzi cu expedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu înțelesul esemplarelor.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 24 Decembrie.

Sântem în ajunul serbătorii celei mari a creștinismului și prin aceasta a omenimei, care a împreunat pământul cu cerul, în care Atotputernicul ideea cea mare de egalitate și frățietate, astăzi ne mai încăpută nu numai în Europa, a încăput-o și așezat-o întrupată în fiul omului în nisce iesle a unei pesteri neînsemnate din apropierea orașului Betleem, prevestind pre pământ pacea și bunavoire între oameni.

FOIȚA.

Sfântul Andrei.

Novelă.

(„Convorbiri literare”)

Faceți cruci mântuitoare
Căci e noaptea îngrozitoare,
Noaptea sfântului Andrei.

Alecsandri.

Întru una din zile îmi luai pușca din cuiu, pușca cea cu noroc, mi-o grijii bine, îmi aședai cele trebuitoare la torbă, apoi dîsei să mi pue șargul la sanie. Deși cam inserase, însă până la moșia vecinului meu Neagu, unde se pregătia o vânătoare de cerbi, era numai o fugă de cal și puteam a-junge înainte de noapte. Ion, o slugă veche, pe care o aveam moștenire de la tata, intră atunci în oada, se scărpină în cap, tuși, își dăte glasul după obicei, apoi cu un aer sficios îmi dîse:

— E cam târziu, cuconașule, de plecat: o să înopți pe drum. Nu-i mai bine să vă lăsați pe mâne?

„Audi vorbă!.. Și de ce m'ași

teme?... Vreamea liniscită, drumul bun, și șargul iute de picior.

— Așa este, însă mă veți erta să vă spun, că mâne e Sfântul Andrei.

„Ei și?... ”

— „Apoi dă!... noaptea în spre Sf. Andrei scîți, că-umblă lupii în potae, și Doamne feresce să-i întâlnească cineva.

„Am eu cu ce să-i întimpin.

— Cuconașule, mă ertați deu de îndrăzneală, dar nu vă sfătuesc. Sânt bîtrân, am vădut multe. Se mai dîce că în spre Sf. Andrei umblă și strigoii pe la respinteni, pe la zăvoae, pe la eazuri. Eacă bine că mi aduc aminte!.. Îmi veți da voe să ung incuetorile ușilor cu usturoiu*) precum făceam în vremea răposatului d-v. părinte, Dumnezeu să-l erte?... ”

Un hohot de ris sbucni din peptul meu,

„Di să mi pue șargul mai repede.

— Aveți să treceți pe la moara

*) Sătenii au credință, că dacă ung incuetorile cu usturoiu (aiu. Red. „T. R.”), împedecă strigoii să intre în casă.

larul modestiei și resignațiunei prescrise de legea lui Cristos, încă în evul mediu, voină să și asigure strălucirea pămîntească, au consimțit, ca deapropo să le fie sclav, și a fost sclav și legat de glie până aproape în zilele noastre.

Puternicii pămîntului au avut ocaziune în timpul mai dincoace, începînd dela 1789 până la 1815, când s'a ținut sfat de reprezentații Europei, să introducă egalitatea și frățietatea între oameni; au avut ocaziune la 1856 și'n sfârșit la 1879 să pună coroana edificiului păcei și a bunei-voini între oameni; însă odată interesul de domnie, de altă dată interesul de rase a eclus puțința deslegării acestei probleme și așa însași Europa noastră, unde în proporțiune semînta „luminei cunoscîței” a găsit pămîntul cel mai bun și mai mult statornic, a remas într'o stare espusă agitațiunilor, a căror sfârșit este foarte cu anevoie de a' l proroci.

Cine dintre puternicii poartă vina neînțelegerii, va descoperi mai târziu istoria. Noi cu ocaziunea aceasta solemnă înregistrăm numai iaptul, care, durere, nu se poate nega.

Interesul particulariu, acest product al întunerecului, ultoit pe trunchiul patimilor omenesci din ramura pomului vieții și dreptului de conservațiune și cultivat spre stricăciune reciprocă, își dă rodirile stricăcioase nu numai în cercul cel larg al omenimei și între societățile cele mari ale Europei. În monarhia noastră, care de secolii s'a avîntat la un rol însemnat în concertul european, interesul particulariu al neamurilor, împedecă bunavoire împrumutată, și nutrind rivalitatea între diversele naționalități le îndeamnă ca unele să se superdineze asupra celorlalte, creșdînd că în chipul acesta pe aceste subordnîndule le va asimila, respective le va nimici. Aceasta încă este contra „bunei-voini între oameni.”

Și naționalitățile aceste în sinul

lor sînt ele libere de păcatul acesta, care alungă pacea de pre pămînt? Când ar fi, după cum ar trebui să fie, influența din afară, ca să le asimileze și să le nimicească, ar fi fără de nici o putere. Întregi, ele s'ar constringe fără multă osteneală la o înțelegere. Odraslele uncea n'ar pută cresce împedecînd odraslele celeilalte și atunci ar vedea toate, că este binecuvîntată dîcerea prorocului: „Eată ce e bun sau ce e frumos fără numai a locui frații împreună.”

Astă seară vor veni următorii nostri, destinați ca preste câțiva ani să primească nemijlocit dela noi sarcinile vieții, să ne împröpeteze prin colindele lor bunele vestiri, cari de optsprödece, aproape nouesprödece seculi ni le păstrează evanghelia; să împröpeteze speranțele acelor timpuri de aur, după care toți oamenii au să fie frați sinceri, pentru că toți sînt fiii unui prea bun părinte. Noi, dar pentru dar, îi vom ciustî, care după puterile noastre, după obiceiul vechiu. Cîntea cea mai mare și cea mai binefăcătoare ce putem face următorilor nostri de oare-cînd va fi, să le întipărim adînc în inimile lor datorința de a conserva originea lor străbună și le a'i largi sfera de activitate, ca să poată lucra cu succes pentru realizarea preceptului: „iubesc pe de aproapele teu ca pe tine însuși,” resărit din „lumina cunoscîței.”

Crescînd acei următori în idei de felul acesta, vor fi poate ei acei fericiți, cari, durere, noi până acum nu sîntem, în cari să se realizeze dorința moșilor, părinților nostri și a noastră de a fi, nu numai fii pasivi sau vitregi ai patriei noastre, ci fii înzestrați cu toate drepturile și facultățile, prin care să se poată manifesta folositori sieși și celorlalți compatrioți.

Dar oare pentru ce nu am pută pre-tinde și noi, cei ce ne aflăm sub greutatea zilei, să vedem acea „țeară a fă-

cea de vînt unde strigoii macină făină. Acolo nu-i loc curat.

„Hai fă ceți spun!

— Mai aveți cornul cel de luncă hațaș de lupi, și unde se încrucisează drumurile; se dîce că adeseori noaptea pe la cîntători se aud bocete în pădure.

„Fugi repede!...”

Ion scărpinîndu-se în cap eși gînditor. Dar până cînd să mi pună calul la sanie, îmi luai pușca și torba lângă mine, îmi aprinsei luleaua cea de vînat și mă întinsei leneș pe o canape.

**

Șargul meu sprinten și spornic la mers alerga acum pe câmpia albă ca o nălucă ce fuge de umbra ei. Două doruri, care din inima stăpînului trecuse într'a lui, îl mînau din urmă. Unul era dorul vînatului, patimă a mea din copilărie, celalalt dorul Elenei, fca lui Neagu, cea mai frumoasă fată din împregiurimi. Dar cît fugeam eu de iute, dîua fugea și mai iute, încât în dreptul morii de vînt noaptea, mă și întimpină. De-odată sania mea se sprăvăli.

— Ha! gîndii eu în mine, s'a întălnit graba cu zăbava. Ion ar fi dîs că-i pricina locului celui necurat îmi aședai sania pe tălpi, mă scuturai de zăpadă și plecai și mai grăbit.

Pe la cornul cel de luncă un lîp bîtrân cu o coadă cât un măturoiu îmi curmeziși drumul. Îi dădai un foc din fugă, ca să nu dîcă că a trecut fără cîntea cuvenită pe lângă un vîntor, însă el numai va fi sciînd de i-a remas cojocul întreg sau ciuruit. Eată, zării curțile nalte a lui Neagu, a căror ferești strălucneau în întunerecul nopții ca nesce ochi de lună.

În câteva mînute ajunsei la scară. Dar ce întemplant!... Pe scări erau întinse covoare, și de sunetul muzicej resunau zidurile. Elena albă la față ca zăpada îmbrăcată în haine de mireasă ținea de mînă un tîner nalt și uscăcios, și o mulțime de lume se îngremădia în giurul lor. Era negreșit mirele ei căci avea un smoc mare de peteală la pept și se uita cu prea multă îndrăzneală în ochii ei. De unde a eșit acest tîner nalt și uscăcios, pe care niciodată nu l-am vădut? Și cum de s'a făcut această nuntă cu

găduinței, carea s'a vestit tuturor oamenilor înainte cu 1879 de ani?

Am fi străini de raporturile patriei în care trăim când am permite după atâtea triste experiențe, sbor liber optimismului nostru. Cu toate că prevedința, care vede mai departe decât vederea omenească, și care e mai puternică decât puternicia pământului, pe neașteptate ne poate dărui și pre noi cu împlinirea dorințelor, încât dacă nu astăzi, peste un an, cu inimă plină de bucurie, să cântăm nevinovata cântare a pruncilor nevinovați: „Bucurie mare avem de Nascerca domnului!

Revista politică.

Sibiu, în 24 Decembrie.

În Ungaria s'a făcut obiceiul a felicita partida guvernamentală pe presidentul cabinetului la anul nou. Responsul capului cabinetului se publică și așa s'a întâmplat și în săptămână trecută, dară din răspuns nu putem culege nimica ce ar pute mângâia pe adevărații patrioți.

Numai regretând că în Ungaria ceea ce odinioară promitea munți de aur a putut și a trebuit să ajungă treaba la atât, ne întorcem privirile spre o aparițiune, ce o împrumutăm din ziarul „Vaterland“.

Diariul acesta se exprimă asupra cărții ce a apărut la Ackermann în München sub titlul: „Maghiarizarea în Ungaria. După desbaterile din dieta Ungariei asupra instrucțiunii obligate a limbei maghiare în toate scoalele populare,“ în termii următori:

„Când suferă un membru, suferă trupul întreg. Pentru aceasta patriotul austriac numai cu durere sinceră poate vedea, cum o partidă de șovinști maghiari din ziua când Ungaria și-a recăștigat autonomia, duce cu egoism și fără minte binecuvântatul regat al Ungariei în toată privința la perire. O economie rea, curat asiatică, un regiment. . . de partidă, o corupțiune în clca ce se află la putere, domnesc acolo într'un mod, care numai în Franca republicană își află păreche.

„Incapabilitatea și în legătura cu aceasta decadența morală și materială a țerei crește și cu aceste crește și sumeția puterii domnitoare. Această partidă nu se sfiește în orbă sa a urca înverșunarea popoarelor nemaghiare, care sunt tractate ca lipsite de ori ce drept, până la cel mai înalt grad și anumit prin o lege, care le impune limba maghiară. „Să ne grăbim, să ne grăbim! Să maghiarizăm pe Croați, Români și pe Sasi, căci altfel perim!“ așa striga organul lui Kossuth „Pesti Hirlop.“ Dar sumeția ne bună nu vede

că prin aceasta nu lucră decât în favorul — Rușilor.

Maghiari conservativi cu conștiință mărturisesc privatim pe față, că li este teamă că urmările acestei economii vor fi din cele mai funeste“.

Cabinetul Freycinet nu află simpatii multe nici în Franca nici afară de Franca. „Journal des Debats“ dăce că este răul cel mai mic în împregiurările de față, pe când „Figaro“ atâta scarmăză pe Waddington până când nu mai rămâne fir de păr pe el. Despre cabinetul cel nou francez se dăce că un diplomat s'a exprimat în fața corespondentului dela „Nat. Ztg.“ „il n'est pas une solution, il est une étape“, cu alte cuvinte, cestiunea politică prin cabinetul Freycinet nu este deslegată, ci se află numai într'o fasă nouă a dezvoltării lucrurilor.

Din Petersburg se telegrafează că în 19 Decembrie împăratul Alesandru II a trecut în revistă regimentul de gardă Pavlov și o divisiune din regimentul cozacilor de gardă de corp. Cu ocaziunea acestei reviste împăratul a lăudat trupele pentru brava lor purtare în resboaiele dela 1828, 1831 și 1877 și le a provocat a servi cu aceeași credință și sub fiul său. Cuvintele aceste, care țarul le a repetit și la un prând, sunt comentate de multe diare că țarul vrea să se retragă și să încredințeze împărații a fiului său clironomului.

O ochire asupra stărei Europei.

Evenimentele din orient atrag neînterupt atențiunea diplomației europene. Influențele rășboiului rusoturc se ivesc în toate colțurile imperiului osmanic. Acum se mișcă ceva peste mări și mări, acum dincolo de Bosfor; ferbe și mișcă în principatele devenite independente, în Serbia precum și în noul principat suveran Bulgaria și în provincia autonomă, Rumelia răsăriteană. Deși aerul e destul de încărcat cu electricitate, totuși semnele nu arată nouă erupțiuni. Sunt mai multe complicațiuni de un caracter local, cari dacă nu se vor comite erori mari, nu vor atrage după sine conflagrațiuni generale. Nici chiar cearta anglo-turcă din urmă nu va lua întinderi serioase. E probabil că va rămâne numai o episodă, care firesce este de mare interes simptomatic dar cu toate aceste nu va desvêli încă odată cestiunea orientală. Ce e drept o depeșe din Constantinopole din 26 c. spune că Poarta nici decum nu i dispușă a împlini cererea Engliterei: o depeșă, mai nouă, însă spune, că cei din Stambul au aflat

deja un mijloc, prin care să se aplaneze afacerea fără ca să se unilească, suveranitatea Sultanului în mod direct. În loc de a se împlini cererea Engliterei se va preface cel puțin cauza generală în cauză neînsemnată. Cu învoirea Scheich-ul-Islamului, Achmed Tefvric nu va fi eliberat ci esilat. Se speră, că cei din Londra se vor declara mulțămiiți cu aceasta, și afăcerea misionarului englez Kolle se va regula pe cale diplomatică fără vr'un ultimatum.

Nu scim ce atitudine au luat celelalte puteri semnate în această ceartă specială. Nu sunt însă cunoscute referințele puterilor acestora una către alta și aceasta este o garanție destul de bună pentru ca să putem aștepta cu linisce decursul acestui incident. Gruparea actuală a puterilor ne garantează, că incidentele ce se ivesc aici-colea nu vor pute cauza o stare îngrijitoare. Cât timp va dura alianța austro-germană, dăce „Fremdenblatt“, nu se poate teme Europa, că din singuratecele crize, ce se ivesc în peninsula balcanică, va nasce o criză orientală generală, care să altereze pacea continentului. Legătura intimă dintre aceste două împărății există. Numita foaie semi-oficială întonează aceasta, față cu scirile ce le leagă diarele rusofile de visita contelui Șuvalof în Varzin.

Unele diare își exprimă părerea că, dacă visita contelui Șuvalof în Varzin ar fi avut de rezultat restabilirea alianței celor 3 împărăți, s'ar fi cauzat o mai mare grige de cât prin toate cestiunile din țările balcanice.

Din fericire noi putem dăce, că acea îngrijire, că în Varzin s'a reinviat alianța celor trei împărăți, e ne fundată. Alianța celor trei împărăți care nu se mai poate restabili, căci nici Germania nici Austria nu i dă o doră. Contele Șuvalof n'a trebuit să meargă la Varzin pentru a afla aceasta, el o scia de sigur de mult. Cercurile mai paciuce din Rusia al căror reprezentant e și Șuvalof, nici că au motiv de a dori înlocuirea alianței Austro-Germane cu alianța celor trei împărăți. Pentru a garanta pacea ajunge înțelegerea intimă dintre cele două puteri. Alipirea unei a treia, fie Rusia sau alta, ar da alianței mărite un caracter mai mult sau mai puțin ofensiv, ceea ce nu doresce nici decum Șuvalof și amicii sei.

În Petersburg încă tot se mai luptă cele două curente pentru supremație.

De această luptă ca și de cestiunea Sultanului depinde dezvoltarea liniștită a referințelor orientale. Germania și Austria trebuie să observe

în Petersburg precum și în Constantinopol îndeplinirea hotărârilor Europei depuse în tratatul din Berlin. Ne făcând aceste puteri o politică de intervențiune nu pot fi trase la răspundere dacă la Neva sau la Bosfor, vor învinge pasiunile sau prejudițiile. Cine voiesce a se ruina singur nu poate fi oprit de nimeni. Alianța austro-germană nu poate împiedeca roata istoriei universale, ea însă dă Europei o garanție, că de și va triumfa ici, colea pasiunea asupra înțelepciunii, totuși nu va fi conturbată pacea continentului. „Timpul“

La a doua căsătorie a preoților.

(Răspuns d-lui V. Mangra din Arad).
(Urmare).

Ac-ste date sunt estrase din minerele bisericei ortodoxe, cari cuprind în sine toate cântările și tipicul bisericeii din timpurile cele mai vechi și la care au lucrat scriitori și din secolul a 7 de pe timpul lui Constantin Pogonat, precum sunt: sântul Andreiu Criteanul, Georgiu, diaconul Constantinopolei.)

Eară în seculul a 8 le vine marele cântăreț și teolog Ioan Damaschin, care apoi a pus într'un rând scientific dogmele credinței. Teologia de el compusă este și astăzi în mare cinstă. El a compus octoichul cel mare și alte stihiri și stihoavne la mai multe serbători.“²⁾

Dacă aflăm dară, că cântările bisericeii care se află în cărțile din care reproduc eu aceste biografii s'au scris și compus când au trăit martirii respectivi și cred că nu avem a ne îndoi, că biografiile acelor martiri încă se datează de atunci, și minele noastre sunt traduse chiar după originalele cele adevărate și tipărite de două ori, prin oameni de capacitate rară, cum a fost Cesarie episcopul Rînicului, care a avut o sciință rară și cunoscințe mari de istoria bisericeii și acestia nu ar fi conces, ca să se stre cure nisce erori așa mari după cum le imputează dl M.

Se miră apoi dl Mangra cum am putut eu dăce: „Fiind vorbă în canonul 2 despre căsătoria II și a III a mirenilor“ etc. Voind ca prin aceasta să nege, că în canonul 2 a fost vorba de căsătoria a II și III a mirenilor, dăcându'mi că eu nu pricep canoanele și când nici nu le ași fi cetit; ba încă își ia libertate și modifică citațiunea dela mine, punând în paranteze 3 în loc de 2 ca și când ar voi să mă coregă. Nu! d-le M. nu a fost eroare

¹⁾ Istoria bisericească de Șaguna ș. 292. ²⁾ Idem ș. 303.

așa taină și așa grabă, cu care credeam, că am tot timpul să mă codesc?. Lucrul îmi părea neînțeles dar era adevărat.

Bătrânul Neagu cu zimbetul pe buze mă întimpină dăcându'mi:

— Bine ai venit între noi vecine; astăzi nunta, mâne vênatul.

Cu inima strinsă mă apropiai de Elena pentru a'i dăce câteva cuvinte de urare, însă numai fruntea mea se plecă dinaintea ei, ear vorbele îmi amorțiră pe limbă. Elena atunci se uită lung la mine, parcă 'mi-ar fi găcit durerea, apoi lunecând pe strălucitoarele parchete se amestecă în mulțimea ce se învêrtia prin saloanele pline de lumină.

Nu sciu dacă în noaptea aceea am închis ochii sau nu, într'atâta 'mi era capul de amețit; dar a doua zi sciu, că am fost cel dintâi în picior când a sunat cornul vênătoresc. Unul câte unul se adunară toți oaspeții cu puștele pe umăr, gata de plecare când cată că mireasa, călare pe un cal alb ca și dânsa, se arêtă în mijlocul nostru.

„Cine va ucide cerbul cel mare craiul codrului, dăce ea îndreptându'si ochii spre mine, aceluia va fi această năframă țesută de însuși mâna mea!“

Toți ne plecărăm dinaintea ei; toți doriām scumpa năframă. — Ajuns în pădure mă aședai la o rupătură de părâu așteptând să'mi vie cerbul, când deodată auzii câinii lătrând pe urma vênatului. — Crescea, crescea vuetul mereu; păraiau vreascurile, tresăriau tufarii, tresăria și inima mea. Ah! Eată craiul codrului, țintat în frunte, cu coarnele rămu-roase ca crengile unui stejar. — El se oprî în fața mea cu ochii fiorosi și prinse să scurme pământul. — „Ce fericire! . . . Năframa va fi a mea.“ Il luai la ochii și dădui foc. Dar tot atunci ca prin vis vêdui pe Elena călare pe calul ei alb trecând ca un fulger în dărăptul cerbul i, și un țipet de durere umplu pădurea. Alergai cu grabire la locul unde credeam că a cădut cerbul, și ce găsi?... găsi pe Elena la pământ scaldată în sânge și fără suflare!

O! cias rău! . . . O! blăstem a lui Dumneșeu! . . . Cine-ar pute spune

desperarea ce simții în acel moment, vêdându-mă ucigaș fără voe a ființei celei mai scumpe inimii mele. Era albă și frumoasă sêrmana ca în sara cununiei, cu ochii nemișcați dar ațintiți asupra mea, cu buzele întredeschise, par c'ar fi voit să mă mîstre de rêu ce i făcusem, ear calul ei alb necheza de clocotia pădurea. Nenoro-cit, apucaî deadreptul prin codru ca să scap nu de pedeapsa oamenilor ci de însuși cugetul meu, dar abie făcusem câțiva pași, când mirele ei cel nalt și uscăcios eși ca din pământ întovărășit de vătăjei, dorobanți, călêrași, și mă încungiură. — „Eată ucigașul!“ strigă el, arătându-mă cu degetul, un deget lung, uscat, înspăimântător, par'că era degetul destinului, ear eu gârbovit de greutatea învinovățirii, plecai fruntea și mă lăsai prins. Greu sue cineva scările măririlor lumesci, dar ușor le coboară. N'a trebuit decât o singură clipeală, ca să fiu aruncat tocmai la fund în noroiul unde mucelesc făcătorii de rele. — Inchis, tuns la cap, îmbrăcat în haine proaste, hrănit cu mîncări de gloată, de nopțile fără somn, mă întrebam uneori

de e un vis ce fac sau e adevărată bătae de joc a soartei, și mintea mi se rătăcea într'atâta încât mai, mai mă credeam însumi vinovat. Când veni ziua judecării, fui introdus într'o sală mare ticsită de privitori. Sute de ochi se ațintiră asupra mea, ochi fără milă care căuta să găsească în brazdele reței mele urmele crimei, și în această mulțime adunată ca la serbătoare recunoscuî mulți bărbați, multe dame, multe domnișoare, care cu câțva timp mai înainte 'mi-ar fi întins cu bucurie o mână prițenescă. — Ce era schimbat în mine? . . . Nimic; numai sticla prin care mă privia lumea era schimbată. . . era sticla cea mincinoasă a năpăstii! „Dece ani de închisoare!“ . . . rostiră în glas mare judecătorii cu fețele posomorite, îmbrăcați în haine cernite ca la înmormântare. — Apoi damele și domnișoarele își luară lornetele de la ochi, își dreseră creț de la rochii, și zimbînd cu gingășie în dreapta și în stînga în semn de diuă bună, plecară mulțămite că au petrecut câteva oare cu interes, ear eu cu inima împietrită mă întorsei pe de cece ani la

în scrierea mea, eu am spus așa după cum a fost scris și eu am scris bine și adevărul, când am spus: „că fiind vorba în canonul 2 (a sinod. ecum. VI) de a II și III căsătorie a mirenilor“; însă d-ta nu ai aflat și nici nu vei afla în veșnică acolo este vorba de a II și III căsătorie a mirenilor, pentru că d-ta ești „kurz und gut,“ și nu te uși mai departe.

Eată dară d-le cum putem să aflăm, că în canonul 2 al sinod. ecum. VI este și respective a fost vorba, când s'a făcut acest canon și de căsătoria II și III a mirenilor: Acolo între altele s'a sancționat canonul 1 dela Laudichia; canoanele s-tului Vasiliu și ale lui Gregoriu teologul, care vorbesc despre căsătoria a II și III a mirenilor și o conced. Când s'au sancționat aceste canoane de sinodul ecum. VI, trebuie să se fie cetit și cetindu-se a fost vorba despre dăsele. Cumcă s'au cetit se vede din acest canon, când vorbește despre canoanele apostolice, din care delatură „aședămintele cele de Climent,“ și se aprobează numai cele 85 de canoane „predate noue în numele sântilor și măriților apostoli.“

Nu am smintit dară d-le M. când am spus, că a fost vorba în canonul 2 de căsătoria II și III a mirenilor.

Eu nu am spus d-le M. că a existat o lege scrisă, care să fi iertat căsătoria a II la preoți, fără am spus numai atâta: „De aci se poate vedea, că înainte de sinodul acesta erau preoți căsătoriți a doua oară.“ Și aceasta nici d-ta nu o poți nega, dacă cunoscî acel canon. Și cumcă nu s'a considerat de vre-un păcat mare aceea căsătorie, se vede de acolo, căci preoții căsătoriți a doua oară rămân și mai departe în funcțiunile lor; după cum se vede din explicațiunea canonului, care sună așa: „Din acest canon ne învățăm că în timpii acestui sinod preoții bigamii rămân în funcțiunile lor preoțesci, spre vătămarea canonului care lipsește pe preotul bigam dela funcțiuni.“¹⁾

Dice dl M. că proclamarea patriarhatului de Tirnova și cel din Rusia nu a fost abateră dela canoane, pentru că d-nealui că: „Iustinian I a fost cel dintâiu, care a ridicat scaunul episcopal din Ochrida, la rangul de arhiepiscopie autocefală.“²⁾ Astfel înaintarea arhiepiscopului de Tirnova mai târziu la rangul de patriarh nu era decât recăștigarea in-

¹⁾ A se vedea espli carea în „Erchindion“.

²⁾ Ne permitem a observa că termenul acesta este neprotriv și deroagă bisericii noastre, căci admite că în complexul bisericii ortodoxe sunt biserici „de capul lor“ în loc de biserici „autonome“. Red.

dependenței, pe care biserica Daciilor o avuse chiar din timpul sinoadelor ecumenice, dela împăratul Iustinian I. „Cu toate acestea, — dize dl M. — patriarhia bisericii romano-bulgare nu s'a căștigat cu volnicie“ etc. „Așa dară nu fără rânduială și nici contra canoanelor s'a înființat patriarhatul romano-bulgar.“ (Va urma).

Societatea română de lectură în Cluj.

În unire stă puterea. Acest vechiu adevăr, care desclint în zilele noastre l'uară drept devisă acele popoare, ce tind a progresa în luminare și cultură, f'u înțeles și de fruntașii Românilor din Cluj. Petruși de dănsul, ei încă înainte de aceasta cu douăzeci de ani, în 1861 se reunise într-o „Societate română de lectură“. Petrecere și conversare folositoare în oarele libere, prin aceasta schimbarea și lămurirea ideilor, înaintarea întru cunoștința literaturii naționale: eacă scopul nobil și lăudat, ce ei își propuseser!

Cestiunata societate în primul deceniu al existenței sale avu o anumită prosperitate și înflorire. Și cum nu? În fruntea ei sta bărbăți ca neuitatul br. L. V. Popp, Iac. Bologa, Georg. Angyal, Alesand. Bohațel, Elia Măcelariu s. a. Un Ios. Hoszu, Mich. Bohațel, comite Georgiu Csáky se făcură membri fondatori cu una sau mai multe sute de fl. acest din urmă chiar cu una mie, încasată însă numai în vre-o două sute. Membrii ord. și ajutători, interni și externi se suiră că până la numărul de vre-o optzeci, veți bine că unii dintre acestia succesiv. Proprietariul Nic. Molnar, apoi protopopi români gr. or. îi oferiră în spațioasele sale încăperi voioși și bucuroși localul necesariu. Cu un cuvânt: lucrurile societății mergeau cât se poate de bine.

Însă în timpul următoriu foaia se întoarce și afacerile societății noastre porniră a se rău și se mai spre reu. Membrii de tot împușinați, restante de tasse pe la unii cu decile de floreni, ședințe și întruniri rare pe aci așa de rare ca corbul alb: toate aceste și alte asemeni păreau a apropia cu pași repezi criza finală și apunerea societății din vorbă. Chiar din gura unor dintre cei mai zeloși membri puteai în anii ultimi auzi acuși sfatul că în mijlocul acestei pirotele ar fi doară mai consult a sista deocamdată societatea până la timpuri mai bune, grigind numai de averea ei de până acum.

Care a fost oare cauza descriei pirotele și lăngediri? Nu cercăm. Desconcertarea, deși numai momentană, precum credem, a națiunii române în urma constelațiunilor politice-sociale în acesti vre-o doi-spre-șapte ani de curând trecuți, a înriurit poate și în cazul nostru special.

Dar ce nu poate voința firma?! Maxima „voiesce și vei pute“ se adevări în acest

timp și cu privire la societatea noastră de lectură. În adunarea generală din 14 Septembrie n. a. c. casariul dr. Greg. Silasi, în legătura raportului său propuse și susțină a se adresa un apel către inteligența rom. din Cluj și împregiurime, ca să nu lase a cădea ci să spriginească cu toată căldura inimii românești aceasta prea salutară societate, ales și din temeiul, pentru ca societățile literare ale junilor nostri dela universitatea și gimnasiile aflătoare în această capitală culturală a Tranșiei să aibă localitatea recerută pentru ședințele și întrunirile lor. Apelul făcut pre baza propunerii primite de adunarea gen. află resunet în inimile a mai mulți de cincideci inteligenți Români din Cluj cari se obligară a solvi în sensul statutelor tassa lunară de 50 cr. v. a.; se închiră un nou local mai acomodat și stătătoriu din două încăperi nr. 17 (cu intrare și despre strada Kis-mester): se procurară vre-o două pre-șede șiare (între ele deocamdată numai un germ. și 1 ung.); se mai luară alte măsuri recunoscute de trebuințioase; și preste tot cu reorganizarea mai corespunderă a societății se încredință tot vechiul comitet în frunte cu dd. Vict. Pipos ca președ., Gabr. Pop prot. ca vice-președ., Dr. Greg. Silasi ca casariu, Vas. Roșescu protopr. ca controlor, B. S. Podoabă ca bibliotecariu și Petru Ungur ca notariu; eară procsima adunare gen. se făcșă pre întâia duminică după crăciun a. c. (11 Ianuarie 1880).

Mai restă să întimpine asemenea echo și apelul trimis pre calea a vre-o patru protopopiate române gr. c. și gr. or. inteligenței rom. din giurul Clujului, — carea, având multe afaceri în centrul giurului, încă trebuie să se bucure a posedă un loc de convenire cu amici și cunoscuți de aici, și carea are de a solvi numai jumătatea tasei, adică 25 cr. pe lună, — și societatea rom. de lectură din Cluj, după D-șeu va progresa.

Însemnăm de închiere, că societatea des memorată posedă un capital de vre-o 800 fl. v. a. din cari 450 fl. în obligațiuni de desăruțimăca pământului, 150 a într-un cambiu, ceialalți depuși în casa-ajutătoare din loc. Afară de aceea o bibliotecă stătătoare din aproape 200 volumene, cea mai mare parte cătră românești; un fortepian în valoare de 120 fl. și un mobilier modern dară îndestulitoriu pentru două chilie. Ne lăptă însă firma speranță că concursul și zelul național al inteligenților nostri va face în scurt posibil, de a relata despre progrese și mai imbucurătoare ale acestei societăți reorganizate, încât ea se poată servi de indemn și împintinare spre asemeni întruniri atât de neapărate în ziua de aci și altor centruri, unde inteligența rom. e în numer mai mărișor reprezentată. La ce D-șeu sântul să ne ajute!

Cluj, din ședința comitetului ținută în 30 Noemvrie 1879

Victor Pipos,
președ.

Petru Ungur
notariu.

Varietăți.

* Lista contribuitorilor pentru înundăți o vom continua în nrul cel mai de aproape.

* (Mulțămită publică) Comitetul parochial gr. or. din Roadeș protopresbiteratul Sighișoarei își exprimă mulțămită p. t. d-lui Gregoriu Mateiu neguțătoriu în Sibiu pentru un rând de vestminte preoțesci adică: felonul, șita, mănecările, epatrafrul, brêul, aerul și pocrovețul cu cari daruri frumoase a onorat s biserica noastră.

Tot asemenea își exprimă mulțămăta reverendissimului domn Zacharia Boiu pentru un liturgier.

* (Postal). Din 10 Ianuarie 1880 începând nu va mai comunica între Uioara și Vinții de sus posta ușoară aceasta poștă însă va comunica de 3 ori pe zi cu trenurile din Uioara și adică cu trenul micșt Nr. 12 și cu cele de persoane Nr 1 și 2.

* (În favorul esundațiilor din Transilvania și părțile Ungariei până la Tisa). Junimea română din Budapesta va arangia în 21 Februarie în „Grand Hôtel-Hungaria“ un bal, al cărui venit în parte se va întrebuința și pentru ajutorarea societății de lectură „Petru Maior.“ Cei mai distinși bărbăți și dame au binevoit a oferî concursul lor pentru ajungerea acestui scop umanitar și național. Biletele de invitare, precum și listele pentru oferte se vor espeda în zilele aceste.

* (Nenorocire pe drumu de fer). La Dundee în Scoția în 28 Decemvrie n. seara un tren de persoane venia despre meadă și de cătră Edinburg apropiindu-se de podu cel nou de preste riul Tay. Riul arc în locul unde e podul o lățime de 40—50 urme. Podul are 85 deschidături dela 67 până la 245 urme înălțime. Treisprădece arcuri formează l. mijloc un feliu de tunel. Arcurile aceste se rașimă pe coloane de peatră de câte 16 urme deasupra nivelului apei afară de acestă pe alte coloane de fer. La 7 oare seara trenul a ajuns la partea de meadă și a podului. Ceriul era senin, eară vântu urla foarte infuriat. Trenul trece până la jumătatea podului. Atunci o limbă colosală de foc și apoi întunecime. Podul s'a rupt și trenul întreg s'a înecat în undele riului cu 200 de pasageri cu tot.

* (Ambasadorii Rusiei) pu lăngă puterile străine au primit următoarea circulară, probabil de la comitetul revoluționar:

locuința ce-mi pregătise dreptatea omenească.

Cât timp voi fi stat acolo între păreții osindei nu știu, căci nu m'am ostenit să măsur timpul; dar știu că într-o zi spre amurgul veni temnițeriul și-mi dîse: „Măria Sa Domnul a binevoit să te erte pentru ziua de „măne a anului nou!“

— Anul nou! . . . Măria Sa a binevoit să mă erte! . . . Curios, această veste nu-mi făcu nici o bucurie. Vădend însă că ușa temniței se deschide, eșii fără să știu încotro mă duc. — Eram pe stradă. — Casele cele nalte cu balcoane de fier, droștele care se încrucișau în fuga cailor, îmi amintiră că așa case, așa droște am avut și eu odată. — Oare le mai am și acuma? îmi dîsei, dar în starea în care mă aflam îmi era cu nepuțință să desleg această întrebare.

O lume nebună foia în toate părțile, căci anul nou se primbla pe străde cu sunete de clopoței, cu vuet de buhai, cu pocnete din bici, sêrbătorit, cântat de sute de oameni, care colindau cu plugul pe la casele creștinesci.

A ho! A ho! plugul cu 12 boi
Boi bourei
In coade codalbei
In frunte țintați
In coarne înfierați.
Mănați măi! hăi! hăi! . . .

Ear când cădea bacșitul bun în palma Colăerului, atunci adoagea!

Să vă dea Dumnezeu
Câte pae sus pe casă
Atâța galbeni pe masă,
Câți cărbuni în cel cuptoriu
Atâți mândri gozitori,
Câte fire în manta
Atâtea vaci a fata,
Mănați măi! hăi! hăi!

Mă amestecai și eu într-o ceată de flecăi și o pornii cu colinda pe la case. — Aveam oare alt ceva de făcut? Dar lucru neașteptat, între colăeri întâlnii pe feciorul meu Ion cu o talancă în mână sunând și strigând cât îi lua gura: Mănați măi! hăi! hăi! . . .

Era gras și rumen la față ca un om netrecut prin mâna judecătorilor. — Mă uitai drept în ochii lui, însă el nu mă cunoscu, și cum ar fi pu-

tut să mă cunoască tuns și ras cum eram și îmbrăcat în haine de rând. — Se vede că-ți merge bine. îi dîsei eu prefăcându-mi glasul.

„Ce fel? . . .

— Ai dat peste stăpân bun.

„Ba n'am de fel.

— Da ce s'a făcut stăpânul tău?

Ion se scărpină în cap, tuși, oftă după obiceiul lui, când avea ceva vajnic de spus, apoi apropiindu-se de mine îmi dîse:

„Vrei să știi numai decăt?

— Aș dori, căci am auzit multe de toa'e.

„Ei bine a murit! . . .

— Ce vorbă! . . .

„Da, cum îți spun; a plecat fără să mă asculte într-o sară înspre sf. Andrei la moșia lui Neagu, unde îl ducea dorul duceei Elenei, și la moara de vânt, scii la locul cel pcurat, i s'a resturnat sania, i-a fugit calul, ear pe dănsul l-au luatielele prin vâzduh așa de repede și așa de sus, că numai ce a cădut mort în poarta cușii lui Neagu.

— Dumnezeu să-l erte! fi res-

punsei eu cu o prefăcută părere de rău. — Dar dacă s'ar întempla să-veți ce ai dîce?

„Dic că mai degrabă îmi va cresce barbă în palmă, decăt să se întemple una ca aceasta, afară numai dacă „Ucigă'l-crucea ei va lua chipul Ei! numai eu știu cât am plâns la înmormântarea lui; căci fusese bun stăpân sermanul!

— Sermanul! . . . repetai și eu cam în bătae de joc. — Dar duceea Elena ce s'a făcut?

„Duceea Elena nu i-a dus dorul multă vreme, căci s'a măritat c'un ténér subțire și uscat de te privești prin tr'ensul. Nu știu ce a gândit de s'a împăechiat cu așa o coadă de bicu.

— Și? . . .

„Cum și? . . .

— Nu s'a mai întemplat nimic?

„Ce să se 'ntemple?

— Duceea Elena nu a

Atunci Ion pripsă să sune din talancă ca un zăbur strigând dinaintea unei ferestri.

(Va urma).

„Clasele cultivate din Rusia au făcut pe Țarul să înțeleagă, că poporul nu mai vrea să sufere sub despotismul unui jug brutal. Multe dovezi sînt, că națiunea a devenit maioră și e hotărîtă să ia parte la conducerea treburilor publice. Toți au cerut introducerea guvernului reprezentativ, dar Țarul e surd la vocea poporului. În loc de a mulțami tendințele legitime, a mărit spaima de terorismul polițienesc sub care trăim. O astfel de stare de lucruri nu mai poate dura; trebuie să se pună capăt fără întârziere dorinței să arăți Țarului, că poporul așteaptă introducerea regimului constituțional și în cas când va refuza, comitetul revoluționar e hotărît să îl depărteze de la domnie.
Semnat: În numele comitetului“

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

O transacție ortografică.

(Urmare).

Cu privire la scrierea sunetelor z, x, z, w, y constatăm, că „Telegr. român“, susținând de o parte literele latine primitive, vrea să mulțamească pe *etimologiști*; în semnându-le pe acele de altă parte totdeuna, organul nostru vrea să impace în câțva pe *fonetisti*. Astfel scrierea „Telegrafului român“ este în adevăr mijlocitoare.

Însemnăm mai departe sunetele z, x, z, w, y totdeuna și din alt motiv: *etimologia* în scrierea lor este adeseori numai convențională, și adeseori indoelnică sau cu totul necunoscută. În toate cazurile aceste *semnul* (scurtărei, circumflexului, sedilei) ne este espedientul, de-oarece el ne spune că avem de a ceti un z, x etc.

Mai cu toții fără deosebire scriem d. e. pe x din *am, an, ap*; cu i, luându-ne după latina *clasică* (*). Limba românească ca și surorile ei neo-latine s'au născut însă, precum astăzi este de toți recunoscut, din latina *vulgară*. Aceasta a avut en și em, precum ne dovedesce între altele atât limba noastră cât și celelalte limbi romanice. La noi numai a și e (nu i) înainte de m, n... a devenit x. Drept aceea am trebui să scriem d. e. en, precum este și *franc, provenc, span. en, port. em*; *entrare* ca și *ital. entrare, franc. entrer, prov. span. și port. entrar*; tot astfel *enghit, întind* etc. — *empărat* ca și *franc. empereur, prov. span. și port. emperador*; *emprumut* ca și *franc. emprunt, prov. emprumpt*... De aceea am trebui să scriem d. e. *entrare, empărat* de o parte, și fără a analogisa d. e. *introducere, imperial, întocmai* precum bunăoară *Francezul* scrie d. e. *empereur, entrer, și apoi impérial, introduction*, aceste două cuvinte din urmă fiind și ele introduse mai târziu în limba franceză. Ca exemplu de etimologie indoelnică cităm cuvântul foarte des întrebuintat *схит*, a cărui x mai toți îl reprezentăm prin u, cu toate că nu este pe deplin hotărît, dacă limba latină *vulgară* a avut sunt sau sont. Nedumerirea se naște din o, ce se află în *ital. sono, span. soy și son, port. sou, prov. son, franc. sont*. Ba este chiar indoelnică etimologia lui x din formele *gerundiale* de a II-a și III-a conjugăție. Partea cea mai mare sîntem aplecați a scrie d. e. *având, tăcând, bătând, trăgând, adecă* cu e din *infinit. a avé, a bate, a trage*.

Cipariu scrie u (tăcundu, tră-

*) Ca excepțiuni prea singuratică amintim scrierea cu e din „*Femeia română*“ (București) și „*Besarabia*“, (Iasi), două diare care, precăt scim, au și apus.

gundu) cu deosebire pentru a încungiura palatalizarea lui c și g, precum a observat și „Un etimologist“. Dar tocmai în fascioarele cele din urmă (8 și 9) ale „Convorb. liter.“ se produc argumente, ce merită considerație, pentru scrierea -ând, adecă cu a după analogia conjugățiunii I. Eacă ce se dice acolo între altele chiar în privința palatalizării pomenite: „Se scie că c, g înainte de e (ae, oe) și i (y) în limba latină vulgară, încă înaintea diferențierii limbelor romanice, nu aveau aceeași valoare fonetică cu c, g dinaintea a altor sunete, ci erau consonante palatale (v. Diez, Gramm. I, 249 urm.; Schuchardt, Vok. I, 64 urm.). Această palatalizare este așa de străveche, încât unii și-au esprimat chiar părerea, că ea ar fi ecistat din capul locului în latina clasică (v. Corssen, Beiträge zur italischen Sprachkunde pag. 2). Vocalele a, i fiind din contra o particularitate a limbei române neimpărtășită de surorile ei și fiind prin urmare introduse în limbă-ne într-o perioadă, în care ce, ci, ge, gi lat. de mult nu mai sunau *ke, ki, ghe, ghi, ci palatal*..., schimbarea vocalelor e, i în a, i era aici lucru curat imposibil.“**)

Am reproduc numai ca exemplu pe unul din argumentele, cari puse la olaltă arată cel mai puțin, că derivarea lui x din e în formele gerundiale ale verbelor de conj. II și III este cel mai puțin indoelnică. Tot așa de nedumeriți ne fac însă aceleși argumente și cu privire la scrierea etimologică a lui x din derivatele verbelor de conj. II și III terminate în -oriu, -oare, -ură, -mânt.

„Un etimologist“ ne spune că scrie pe x cu e în formele gerundiale ale verbelor de conj. II și III (d. e. *tăcând, trăgând*), și susține că Cipariu, nepunând circumflexul pe e este și în incungiura palatalizarea lui c și g. Ce face însă „Un etimologist“ cu x din cuvinte ca: *alegătoriu, trecătoare, ducătura* etc., de-oarece ne propune, să nu mai punem *semnul scurtărei* și pe e? Cipariu și în casurile aceste scrie u, d. e. *ducătoriu, plangătoriu* etc. Precăt am putut înțelege din „Concesiunile unui Ciparian“, „Un etimologist“ nu va fi aplecat a urma în punctul acesta lui Cipariu, jertfind limba pentru a susține scrierea. „Un etimologist“ — susținând propunerea ce ni-o face — ar fi deci silit să scrie d. e. *alegătoriu, alegătoare, ducătura* etc., dar apoi și *bătătoriu, ședătoare, țesătură, creșământ* etc.

Am adus exemple de etimologie convențională și de etimologie indoelnică: remâne să amintim și vre-un cuvânt, a cărui etimologie este încă cu totul necunoscută. Punem aici un exemplu, care dovedesce în mod drastic neajunsurile cunoștințelor noastre etimologice: *brânză*. În ciuda frământărilor unor filologi ca Hașdeu, Schuchardt, Cihac... noi până în ziua de astăzi încă nu cunoaștem originea cuvântului *brânză*, care se poate deci scrie în 10 di: *dece* chipuri, întrebuintând de-a rândul fiecare din cele 5 vocale (a, e, i, o, u) pentru x, și apoi d sau z pentru z!

Pecând astfel *etimologia* adeseori șovăește, *semnele* tot atât de des sînt singurul îndreptariu pentru cetitoriu. Atât sîntem de dedați — cel puțin majoritatea Românilor — d. e. cu *circumflexul* pentru însemnarea lui x, încât vedându-l pus deasupra unei vocale, de loc ne cugetăm nemijlocit la sunetul x, fără a mai lua în considerație deosebirea, care vocală se află sub circumflex.

(Va urma).

**) „Convorb. liter.“ fasc. 8 din 1 Noemvre 1879, pag. 303.

Bursa de Viena și Pesta
din 3 Ianuarie n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	97.80	97.70
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	75.40
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	87.75	87.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	79.25	79.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	115.—	115.25
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	88.—	88.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sortire	—	86.25
Obligațiuni urbariale temeșane	87.25	87.25
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sortire	—	85.75
Obligațiuni urbariale transilvane	86.—	86.25
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	89.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	88.—	88.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	69.75	69.70
Datorie de stat în argint	71.15	71.—
Renta de aur austriacă	81.70	81.60
Sorti de stat dela 1860	131.—	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	840.—	839.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	291.75	291.50
Acțiuni de credit austr.	270.75	271.—
Sorti ungurești cu premii	—	108.—
Argint	—	—
Galbin	5.53	5.50
Napoleon	9.31	9.31
100 marce nemțeci	57.70	57.65
London (pe polița de trei luni)	116.65	116.75

Economic.

Sibiin, 2 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.40—9.40; Grâu secăreț, fl. 6.90.—7.90; Săcară fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.20—4.60; Ovės fl. 2.80—3.20

Cucuruz fl. 3.80—4.20; Mălaiu fl. 5.50—6; Căno 1.30—1.50; Semență de canepă fl. 9.—10; Maz fl. 6.—7; Linte fl. 11.12—11; Fasole fl. 6.—7 50 chilo: Pâină de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30.—Unsoare depocă. 25.—26; Săun brut pro 50 fl. 16.—17; Său de luminări fl. 23.—24; Lă nări desău 50 chilo fl. 28.—28.50; Săpun fl. 20.—24 Pên 50 chilo fl. 1.—1.10; Canepă pro 50 chilo fl. 16 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo, carne vită 42—46 cr.; Carne de vițel 40—46 carne de porc 38—40 cr.; carne de borb 28 cr.; ouă 10 de 40 cr.

Nr. 4440 1879.

CONCURS.

Spre ocuparea postului notar în comuna mare Pianu-inferior larisat cu 400 fl. și cuartir național se deschide concursul până 24 Ianuarie 1880.

Competenții au a-și așterne documentele lor până la acest termen subscrisei preturi.

Pretura Sas-Sebeșului

Petri de moară.

Petri de trachit roșior curat Königsberg în dimensiuni diverse se pot procura și cu cele meftine prețuri dela

Andreas Rieger

[62] 3—3 Sibiu, piața dela poarta turnului Nro 5.

Avis de abonament
pre anul 1880.

„Amicul Familiei“
Jurnal social.
Beletristic și literariu.

Va eși în fie-care săptămână odată — Marța, în nri câte de 1—2 coale, format cuart mare, hârtie fină, tipar îndesat. Va publica articlii sociali, poesii, novele, romanuri, suvenirii de călătorii ș. a. Va tracta cestiuini literare și științifice, cu reflecțiuni fiind la cerințele vieței practice. Va petrece cu atențiune viața oraltă poporațiuni din patrie și străinătate. Prin umore dulce și satiră aleasă va nisui a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieței.

Preste tot va nisui a întinde tuturor individiilor din familie o petrecere nobile și instructivă. Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 5 fl. v. a. pe 1/2 an 2 fl. 50 cr. v. a., — pentru România și străinătate pre un an 13 franci — lei noi, pe 1/2 an 7 franci — lei noi.

Abonații pre anul întreg vor primi ca premiu portretul distinsului nostru filolog și istoric Timoteiu Cipariu — avënd de a solvi numai 30 cr. în prețul pacuetărei și a cartei de transport.

„Higiiena și Scoala“

Foaie pentru sănătate, morbi Educațiune și instrucțiune. Va eși în 1/13 și a fie-cărei lune în numeri baremi de câte o coală, și va publica: articlii din sfera igienei, medicinei poporali și a educațiunii și instrucțiunii elementari.

Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 2 fl. v. a., pentru România și străinătate 5 franci — lei noi.

Cărțile
„Săteanului român“

Scriere periodică

Pentru toate trebuințele poporului român.

Va eși în fiesce-care lună câte o carte, baremi de o coală, — și va publica: a) Descrierea vieței (biografia) a câte un bărbat mai vrednic de amintirea și recunoștința poporului român; b) Cunoștințe din economie, industrie, medicină, juridică ș. a.; c) Poesie vechi și noane, — mai cu samă de acelea cari ating mai de aproape pre poporul nostru și împregiurările, în cari a trăit și trăiește; d) Novele poporale, istorioare, fabule, anecdote, proverbie și cuvinte înțelepte, de invjătură și petrecere; e) Risete și Zimbete; f) Diverse sciri din lumea mare.

Prețul de prenumerațiune pre un an întreg e numai 1 fl. v. a. (3 franci — lei noi).

Abonații vor primi ca premiu portretul vestitului Luptătoriu al Independenței naționale Avram Iancu — avënd de a solvi numai 30 cr. în prețul pacuetărei și cartei de transport.

Toate aceste 5 foi de odată abonate costau pe 1 an întreg numai 16 fl.

Abonații pe anul întreg la toate foile, primesc și trate premiale împreunate cu acelea — avënd de a solvi nu 70 cr. în prețul pacuetărei și a cartei de transport.

Colectanții de abonamente primesc gratis tot al 5-lea exemplariu.

„Gura satului“

Jurnal glumet

Sociale-politic-toc.

A eși în toată Marți sara, ilustrat cu caricaturi frumoase; și va publica pășeniile neșdravenilor aventurieri și biografiile celebrelor șarlataini ai timpului modern — mai departe tot soiul de articlii de veselie și petrecere: novele, romane, fabule, anecdote, comedii, risete și zimbete, scânteițe, puricării, furnicături, — afară de aceea va ține pre cetitorii sei în curent cu toate pertractările și hotăririle cioroboărelor țerei ungurești și a unor comitate și a comunității cu sfetnic fără sfat, precum și cu toate întâmplămentele din lumea mare, cari după natura lor cad în resortul lui.

Prețul de prenumerațiune pre un an e 6 fl. v. a. pe 1/2 an 3 fl., pe 1/4 an 1 fl. 50 cr., — pentru România și străinătate pre un an 8 fl. (20 franci — lei noi) pre 1/2 an 4 fl. (10 franci — lei noi).